

2012-01-30

Dnr 43-2011:1667

Falu kommun

info@falun.se

Rektorena vid Slättaskolan

Lars.hokpers@falun.se

Birgitta.carlssonhook@falun.se

Beslut för grundskola med särskoleelever

---

efter tillsyn av Slättaskolan
i Falu kommun

Tillsyn av Slättaskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Slättaskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 5 oktober 2011 och den 6 oktober 2011. Verksamheten i Slättaskolan omfattar förskoleklass, fritidshem, grundskola årskurs 1-6 och grundsärskola årskurs 1-9. Det finns en rektor för grundskolan och en rektor för grundsärskolan.

I Slättaskolan har lärarna kännedom om läroplanernas mål i grundskolan respektive grundsärskolan. Eleverna informeras om dessa mål och de kunskapskrav som finns. Det är vanligt att lärarna i förskoleklasserna, liksom i grundskolan och grundsärskolan, samverkar vid planering av undervisningen. Vid genomförandet av undervisningen görs anpassningar, exempelvis vid val av läromedel och genom att eleverna kan få redovisa uppgifter och kunskap på olika sätt. I grundsärskolan utformas och anpassas undervisningen i hög grad utifrån varje elevs förutsättningar och behov. Lärarna följer kontinuerligt elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling och det upprättas individuella utvecklingsplaner i samband med utvecklingssamtal. I de individuella utvecklingsplanerna ingår det inte alltid skriftliga, nyanserade omdömen i alla ämnen som en elev får undervisning i.

I grundskolan är kunskapsresultaten i vissa delar positiva, men den samlade bilden är att de behöver förbättras. Som ett led i arbetet med detta behöver skolan utveckla arbetet med särskilt stöd så att det vid behov ges i de olika ämnen som en elev får undervisning i. Insatserna behöver följas upp löpande för att säkerställa att de ger förväntat resultat. Kunskapsresultaten i grundsärskolan är goda, enligt rektorn. Uppgiften grundas på att rektorn tar del av alla individuella utvecklingsplaner. Skolinspektionen bedömer att det är svårt att få en tydlig bild av vilka kunskapsresultat som nås i grundsärskolan.

Enligt personal och elever bedrivs det kontinuerligt ett värdegrundsarbete, men det kan förekomma kränkande behandling i grundskolan. Enligt resultat från skolans elevenkät i april 2011 finns det platser i skolan där eleverna i grundskolan och förskoleklasser känner sig otrygga/rädda. Det framkommer också ett flertal uppgifter om kränkande behandling. Vid Skolinspektionens

tillsyn i oktober 2011 har rektorn ännu inte analyserat resultaten närmare eller vidtagit några åtgärder. Att på detta sätt förbise information om kränkande behandling är inte godtagbart.

Skolans systematiska kvalitetsarbete är ett område som behöver utvecklas och förbättras. Det görs vissa uppföljningar på skolövergripande nivå av exempelvis elevernas kunskapsresultat, men underlagen analyseras inte närmare och ligger inte till grund för beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att nå en högre måluppfyllelse.

I Slättaskolan finns det en rektor för förskoleklasser och grundskola samt en rektor för grundsärskolan. Rektorn för grundsärskolan är även biträdande rektor för en del personal och elever i grundskolan. Vidare framkommer det delvis motstridiga uppgifter om Slättaskolan är en eller två skolenheter. Det behöver tydliggöras om Slättaskolan är en eller flera skolenheter och vilka beslut rektorn i grundskolan har gett den biträdande rektorn i uppdrag att fatta.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Slättaskolan i Falu kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **4 maj 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen i grundskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

I grundsärskolan har beslut om utbildningens upplägg inte fattats.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Undervisningen i grundskolan i hem- och konsumentkunskap utgår från och omfattar läroplanens och kursplanens krav (1 kap. 11 § skollagen, 10 kap. 8 § skollagen samt Lgr 11, avsnitt 3).
- Det i grundsärskolan är dokumenterat hur elevers utbildning är upplagd (11 kap. 8 § skollagen).

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs det inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 6-7 och 10 §§ skollagen samt Lgr 11, avsnitt 2.1).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.8).

2012-01-30

4 (18)

Dnr 43-2011:1667

- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska följas upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap 9 §, första stycket, skollagen).

Bedömning och betygssättning

I grundskolan och grundsärskolan informeras inte eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Elever får inte efter avslutad grundsärskola ett intyg om den utbildning de gått igenom.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Skriftliga omdömen avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen).
- Det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen).
- Eleverna i grundsärskolan får ett intyg om den utbildning som de gått igenom. Intyget undertecknas av läraren (11 kap. 17 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen (4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8/Lpo94, avsnitt 2.8).

2012-01-30

5 (18)

Dnr 43-2011:1667

- Rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Verksamhetens indelning i skolenheter, samt den ledningsstruktur som finns, överensstämmer inte med författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Verksamhetens indelning i skolenhet/skolenheter klargörs och överensstämmer med författningarnas krav (1 kap. 3 § skollagen och 2 kap 9 § skollagen).
- Det tydliggörs i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter och beslutsbefogenheter. Det ska vara tydligt för personal, elever och föräldrar vem som är rektor för en elev (2 kap. 10 § skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Grundskolan. I de nationella proven 2011 var det 87 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde målen i svenska, 91 procent i matematik. Resultaten i matematik har förbättrats sedan 2009 då det var 81 procent av eleverna som nådde målen. För årskurs 5 har rektorn redovisat att det 2011 var mellan 95-98 procent av eleverna som nådde målen i tio ämnen. I följande sju ämnen var måluppfyllelsen lägre: i engelska var det 88 procent, svenska som andraspråk 33 procent, svenska 90 procent, i matematik, biologi, fysik och kemi 91 procent i respektive ämne. Uppgifterna baseras på lärarnas bedömning och jämförelser kan inte göras med resultat i nationella prov eftersom dessa prov inte gjordes i årskurs 5 under 2011.

2012-01-30

6 (18)

Dnr 43-2011:1667

Rektorn har utöver detta redovisat uppgifter som tyder på att kunskapsresultaten varierar mellan skolans arbetslag. I december 2010 redovisade lärarna den förväntade måluppfyllelsen i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 3-6. Ett arbetslag angav att 24 procent av eleverna riskerade att inte nå kunskapskraven, det andra arbetslaget angav att det var åtta procent. Enligt rektorn finns det vissa oklarheter i dessa uppgifters kvalitet, men det har inte gjorts någon ytterligare uppföljning eller analys av uppgifterna.

Grundsärskolan. Det finns inte någon skolövergripande sammanställning av elevernas kunskapsresultat. Det finns inte heller betygsstatistik eftersom betyg inte har begärts. Rektorn anger att kunskapsresultaten är goda, en bedömning som grundas på att rektorn tar del av alla elevers individuella utvecklingsplaner.

Resultat av värdegrundsarbetet

Skolinspektionen genomförde inför tillsynen en enkätundersökning som riktades till elever, personal och föräldrar. Svarsfrekvensen för eleverna (grundskolans årskurs 5) var endast 37 procent och det kan därför inte redovisas några resultat. Även föräldrarnas svarsfrekvens var låg. Enligt enkätsvar från den pedagogiska personalen (svarsfrekvens 80 procent) var det 60 procent som instämde i påståendet "Jag vet vad jag ska göra om jag upptäcker att en elev utsätts för kränkande behandling".

Personal och elever i grundskolan anger i intervjuer att lärandemiljön som helhet är trygg men att det kan förekomma kränkande behandling. I skolan görs det årligen en enkätundersökning bland eleverna i grundskolan och förskoleklasser. Våren 2011 besvarade 342 av totalt 414 elever enkäten. I enkätsvaren finns det drygt 140 uppgifter om platser i skolan där yngre och äldre elever känner sig rädda/otrygga. Det handlar bland annat om skolgården, toaletter och idrott/omklädningsrum. Frågan "Händer det att kompisar retar dig i skolan?" besvarades jakande av 33 elever i förskoleklass och årskurs 1-2. I årskurs 3-6 besvarades frågan "Har du blivit illa behandlad av någon på skolan?" med ja av 44 elever. Det innebär att totalt 77 elever (22 procent av samtliga elever som besvarade enkäten) angav att de hade blivit retade, puttade, utfryssta m.m. Några elever uppgav dessutom att de hade blivit hånade och/eller slagna. Elever i årskurs 3-6 skrev att orsaken till att elever blev exempelvis retade bland

2012-01-30

7 (18)

Dnr 43-2011:1667

annat berodde på elevers familjeförhållanden, att en elev kom från ett annat land, religion eller funktionshinder.

I grundsärskolan förekommer det inte kränkande behandling, enligt uppgifter från rektorn och personal. Det görs inte någon enkätundersökning bland eleverna.

Föreläggande:**Bedömningsområde: Undervisning och lärande****Bedömning:**

Utbildningen i grundskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

I grundsärskolan har beslut om utbildningens upplägg inte fattats.

Motivering:*Grundskolan*

Enligt skollagen ska det finnas en kursplan för varje ämne. Enligt kursplanen för hem- och konsumentkunskap i grundskolan ingår det i det centrala innehållet bakning, matlagning och olika metoder för detta. Enligt de kunskapskrav som eleverna ska uppnå i slutet av årskurs 6 ska de kunna tillaga enklare måltider.

I tillsynen redovisar rektorn skriftligen uppgifter om att det i undervisningen i hem- och konsumentkunskap endast ingår bakning och matlagning i mycket begränsad omfattning. I ett av skolans arbetslag är undervisningen utformad så att läraren har en teoretisk genomgång om bakning och matlagning, därefter får eleverna i hemläxa att pröva att laga mat eller baka några gånger. Elevens målsman skriver på en talong att läxan är utförd. I det andra arbetslaget är undervisningen utformad så att eleverna har fått laga pannkakor en gång och de ska få baka scones en gång. När eleverna gjorde pannkakor fick de gruppvis blanda ihop ingredienserna och sedan komma fram till läraren och steka en pannkaka var. Orsaken till att undervisningen är utformad på detta sätt anges vara brister i de lokaler som används. I den ena lokalen finns det en spis och en kyl/frys, i den andra endast en spis.

Av utredningen framgår att undervisningen i hem- och konsumentkunskap är utformad på ett sätt som inte ger eleverna förutsättningar att nå de kunskaps-

2012-01-30

8 (18)

Dnr 43-2011:1667

krav som ska nås i slutet av årskurs 6. Det är skolans ansvar att planera och genomföra all undervisning och det är därför inte godtagbart att utbildningen utformas så att delar av undervisningen, exempelvis att baka och laga mat, begränsas kraftigt eller förläggs till elevernas hem i form av läxor. Att utforma undervisningen på detta sätt innebär att eleverna inte får den undervisning de har rätt till enligt författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Grundsärskolan

Enligt skollagen avgör huvudmannen om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen eller ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

Rektorn i grundsärskolan anger att det vid beslut om mottagande i särskolan anges om en elev ska läsa ämnen eller ämnesområden. Det finns dock en elev som nu läser ämnen enligt grundsärskolans kursplaner samt ett ämne enligt grundskolans kursplan. Detta har dokumenterats av lärarna i elevens individuella utvecklingsplan.

Av utredningen framgår att det saknas dokumenterat beslut av rektorn om hur en elevs utbildning är upplagd i grundsärskolan när eleven läser en kombination av ämnen och ämnesområden. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 11 § skollagen, 10 kap. 8 § skollagen, 11 kap. 8 § skollagen, Lgr 11, avsnitt 3

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs det inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska kränkande behandling förebyggas och förhindras. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla

2012-01-30

9 (18)

Dnr 43-2011:1667

detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolledning och personal anger i intervjuer att det bedrivs ett aktivt värdegrundarbete och att olika former av åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det finns bland annat ett antimobbningsteam med vuxna och elever, värdegrundsfrågor diskuteras regelbundet med eleverna och det finns ordningsregler. Skolan har en plan mot kränkande behandling som revideras årligen. Enligt personal och elever kan det trots detta förekomma kränkande behandling, dock inte i grundsärskolan. Personal i grundsärskolan uppger att det alltid finns minst en vuxen med eleverna på lektioner, raster m.m. och att personalen agerar direkt om det finns tendenser till kränkande behandling.

I Slättaskolan görs det årligen en enkätundersökning i grundskolan och förskoleklasserna. Resultaten av undersökningen i april 2011 visar att det förekommer kränkande behandling, något som har redovisats tidigare i avsnittet "Måluppfyllelse" i detta beslut. Sammanfattningsvis kan det konstateras att 77 elever (22 procent av samtliga elever som besvarade enkäten) angav att de till exempel hade blivit retade, puttade eller utfrysade. Några angav även att de hade blivit hånade eller slagna. Enligt enkätsvaren i årskurs 3-6 kunde orsaken till detta bland annat bero på familjeförhållanden, att en elev kom från ett annat land, religion eller funktionshinder. I en verksamhetsredogörelse som skolan lämnade till Skolinspektionen den 17 maj 2011 anges att "Enkäten visar dock att det i nuläget finns förekomst av diskriminering och kränkningar mellan elever." Vid Skolinspektionens intervju med rektorn i oktober 2011 framkommer att rektorn ännu inte har analyserat enkätresultaten närmare eller vidtagit några åtgärder med anledning av dem. Enligt rektorn är det ett arbete som ska ske i slutet av höstterminen 2011. Vid Skolinspektionens intervju med personalen anges att de ännu inte har informerats om resultaten.

Utredningen visar att det bedrivs ett arbete som syftar till att förebygga och motverka kränkande behandling, men att det förekommer kränkande behandling i förskoleklasserna och grundskolan. I skolans elevenkät april 2011 framkommer det ett flertal uppgifter om kränkande behandling och det finns även indikationer på att det eventuellt kan förekomma diskriminerande behandling. Dessa signaler hade skolledningen vetskap om i maj, men rektorn har vid Skol-

2012-01-30

10 (18)

Dnr 43-2011:1667

inspektionens besök i oktober ännu inte satt sig in i resultaten, analyserat dem och vidtagit åtgärder. Att på detta sätt bortse från information om kränkande behandling är inte godtagbart. Alla sådana signaler ska uppmärksammas, utredas skyndsamt och vid behov leda till att de åtgärder vidtas som skäligen kan krävas för att förhindra framtida kränkningar. Verksamheten bedöms därmed inte uppfylla författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

6 kap. 6-7 och 10 §§ skollagen samt Lgr 11, avsnitt 2.1

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

I skollagen anges att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Visar utredningen att eleven är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas där det framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn.

Enligt intervju med rektorn i grundskolan ges elever vid behov särskilt stöd i svenska, matematik och engelska. Som regel ges inte särskilt stöd i övriga ämnen som en elev får undervisning i.

Vid Skolinspektionens dokumentgranskning av åtgärdsprogram konstateras att det i flera fall saknas uppgifter om när och hur planerade åtgärder ska följas upp och utvärderas. Enligt intervju med rektorerna i grundskolan respektive grundsärskolan behöver arbetet med uppföljning och utvärdering av särskilt stöd utvecklas. Det är en bild som anges även i intervju med lärare i grundsärskolan, medan lärare i grundskolan anger att de numera följer upp insatserna löpande.

Av utredningen framgår att grundskolans arbete med särskilt stöd begränsas till insatser i endast några av de ämnen som eleverna får undervisning i. Vidare

visar utredningen att de åtgärdsprogram som utarbetas i grundskolan och grundsärskolan inte alltid svarar mot författningarnas krav och att uppföljning och utvärdering av insatserna inte alltid görs löpande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 8-9 §§ skollagen, Lgr 11, avsnitt 2.8

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

I grundskolan och grundsärskolan informeras inte eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Elever får inte efter avslutad grundsärskola ett intyg om den utbildning de gått igenom.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärare, elev och elevens vårdnadshavare vid utvecklingsamtal samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Läraren ska i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens utveckling i de ämnen (ämnesområden i träningskolan) som eleven får undervisning i. Vidare anges att elever som avslutar sin utbildning i grundsärskolan ska få ett intyg om den utbildning de har genomgått. Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme som avser elevens möjligheter att bedriva studier.

Vid Skolinspektionens dokumentgranskning av individuella utvecklingsplaner i grundskolan konstateras att det finns planer där det saknas skriftliga omdömen i några av de ämnen som en elev får undervisning i. Det noteras även exempel på omdömen som är utformade på ett sätt som inte relaterar till de kunskapskrav som finns i ämnet, istället kan det kort konstateras att eleven "arbetar bra". Vid granskning av individuella utvecklingsplaner i grundsärskolan konstateras att det förekommer att en elev inte får skriftliga omdömen i alla ämnen medan elever som läser ämnesområden, dvs. enligt inriktning träningskolan, får skriftliga omdömen i alla ämnesområden.

Vid intervju med rektorn för grundsärskolan framkommer att rektorn inte är införstådd med att elever som avslutar sin utbildning i grundsärskolan ska få ett intyg om att de har gått utbildningen. Intyg har därför inte skrivits.

2012-01-30

12 (18)

Dnr 43-2011:1667

Utredningen visar att elever och elevers vårdnadshavare inte alltid informeras om en elevs kunskapsutveckling i alla ämnen genom skriftliga, nyanserade omdömen som relaterar till de kunskapskrav som finns i respektive ämne. Detta gäller såväl i grundskolan som för de elever som läser ämnen i grundsärskolan. Utredningen visar vidare att det inte skrivs intyg när en elev avslutar sin utbildning i grundsärskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 4 § skollagen, 10 kap. 13 § skollagen, 11 kap. 16-17 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.4/Lpo94, avsnitt 2.4

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det bedrivas ett systematiskt och kontinuerligt arbete med att planera, följa upp och utveckla utbildningen. På enhetsnivå ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Vidare anges det i läroplanen för grundskolan respektive grundsärskolan att rektorn har ansvar för skolans resultat.

Enligt intervju med lärare och rektorer i grundskolan respektive grundsärskolan följer lärarna upp elevernas kunskapsresultat varje termin. Resultaten diskuteras vid personalmöten, i lärarnas arbetslag, vid så kallade kategoriträffar och vid möten med rektorn. Rektorn i grundskolan redovisar årligen till grundskolechefen den förväntade måluppfyllelsen på klassnivå. Rektorn anger att det har prövats olika modeller för att sammanställa elevernas kunskapsresultat, men det har ännu inte utmynnat i en modell som gör att rektorn bedömer att resultaten kan analyseras på önskvärt sätt. Enligt rektorn finns motsvarande problem när det gäller att sammanställa och analysera resultat av skolans arbete med särskilt stöd. Rektorn i grundsärskolan har inte redovisat några uppgifter till Skolinspektionen om vilka kunskapsresultat som nås eller andra uppföljningar och utvärderingar av verksamheten. Skolinspektionen har vid dokumentgranskning av material från skolan inte kunnat få en tydlig bild av hur

2012-01-30

13 (18)

Dnr 43-2011:1667

väl skolan når nationella mål och vilka åtgärder skolan har vidtagit, eller har för avsikt att vidta, för att utveckla verksamheten i syfte att nå en högre måluppfyllelse.

Utredningen visar att rektor behöver ta ett tydligare ansvar för skolans resultat och för att det systematiskt och kontinuerligt bedrivs ett arbete med planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav i denna del och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8/Lpo94, avsnitt 2.8

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Verksamhetens indelning i skolenheter, samt den ledningsstruktur som finns, överensstämmer inte med författningarnas krav.

Motivering:

Enligt skollagen avses med skolenhet en organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra. Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut, och har det ansvar, som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen och andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor. Det får ske i de fall det inte anges annat i författningarna.

Personal beskriver Slättaskolan som en skola som leds av två rektorer. Den ena rektorn ansvarar för grundskolan, den andra för grundsärskolan. Rektorn i grundskolan anger i skrivelse 2012-01-04 och i telefonsamtal 2012-01-09 att skolan utgör två skolenheter; grundskola respektive grundsärskola, en uppdelning som har gällt under många år. Vidare anges att det inte bedrivs något gemensamt arbete mellan dessa skolformer. Skolans plan mot kränkande behandling, liksom trivsel- och ordningsregler, har utarbetats av grundskolan och är helt och hållet grundskolans dokument, även om de efterlevs av grundsärskolan. Rektorn för grundsärskolan anger vid telefonsamtal 2011-10-12 att skolan ses

2012-01-30

14 (18)

Dnr 43-2011:1667

som en enhet och att tanken är att skolan inte ska uppfattas som skilda skolenheter. Däremot är varje rektor ansvarig för en enhet och fattar beslut där. Skolan har en gemensam plan mot kränkande behandling och ordningsregler. Kvalitetsarbetet ska också bedrivas gemensamt. Vid telefonsamtal 2012-01-09 anger rektorn att tidigare uppgifter avsåg grundskolan, en verksamhet som bedrivs i två byggnader men utgör en enhet. Grundskolan och grundsärskolan är däremot två olika skolenheter. Skolans plan mot kränkande behandling följs av grundsärskolan.

Skolinspektionen konstaterar att det i skolans plan mot kränkande behandling anges att den gäller 2011-04-27 - 2011-12-31, att den omfattar grundskola (F-6), sarskola och fritidshem och att ansvariga för planen bland annat anges vara rektorn för grundskolan och rektorn för grundsärskolan. Det görs inte någon åtskillnad i planen i förhållande till de två rektorernas ansvarsområden. Beträffande skolans ordningsregler har Skolinspektionen mottagit samma ordningsregler för grundskolan och grundsärskolan.

Förutom oklarheter om Slättaskolan utgör en eller flera skolenheter framkommer det vid intervju med rektorerna, samt vid dokumentgranskning, att rektorsansvaret är oklart. Rektorn för grundsärskolan är även biträdande rektor i grundskolan för ett arbetslag och dess elever. Ansvarsfördelningen inom grundskolan är upplagd på följande sätt: den biträdande rektorn ansvarar för ett arbetslag (Jorden) med förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. Enligt rektorn i grundskolan och den biträdande rektorn, ingår det i den biträdande rektorns uppdrag att ansvara dels för personalen i nämnda arbetslag, dels att fatta beslut för enskilda elever. Besluten kan till exempel gälla elevers rätt till särskilt stöd. Rektorn för grundskolan fattar däremot beslut om anpassad studiegång och om särskilt stöd ska ges i en särskild undervisningsgrupp. Rektorn för grundskolan ansvarar för två andra arbetslag; ett (Mars) som består av förskoleklass och årskurs 1-6 och ett (också benämnt Jorden) för årskurs 4-6. Rektorn ansvarar dessutom för lärarna i musik, slöjd, idrott och hälsa som undervisar samtliga elever i skolan. I ansvaret ingår även skolans specialpedagoger, med undantag av de specialpedagoger som arbetar i grundsärskolan. Pedagogerna i grundsärskolan ansvarar rektorn i grundsärskolan för. Enligt intervju med skollledning och personal kan det ibland vara otydligt för elever i Jorden (de tidigare årskurserna) och deras föräldrar vem som är elevernas rektor.

Utredningen visar att det är oklart om Slättaskolan utgör en eller flera skolenheter. Det finns två rektorer, men ett flertal dokument är gemensamma för hela

2012-01-30

15 (18)

Dnr 43-2011:1667

skolan utan att det görs någon åtskillnad i dem i förhållande till respektive rektors ansvarsområde. Det finns även oklarheter när det gäller rektors ansvarstagande för verksamheten i grundskolan i förhållande till det uppdrag som rektorn har gett den biträdande rektorn. Nämnda oklarheter innebär att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 3 § skollagen, 2 kap. 9-10 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Slättaskolan

I Slättaskolans verksamhet ingår fritidshem, förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och grundsärskola årskurs 1-9. Verksamheten bedrivs i två byggnader och en intilliggande idrottshall. Höstterminen 2011 är det 63 elever i förskoleklasserna, 351 elever i grundskolan och 19 elever i grundsärskolan, dvs. totalt 433 elever. I grundskolan finns det såväl åldersblandade som åldershomogena klasser. I grundsärskolan är klasserna åldersblandade och merparten av eleverna följer den inriktning som benämns träningsskola.

Den pedagogiska personalen är indelad i sex arbetslag; Mars (förskoleklass och grundskola årskurs 1-6), Jordan (två arbetslag; ett för förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 samt ett för grundskolans årskurs 4-6), ett arbetslag med specialpedagoger och lärare i praktiskt-estetiska ämnen samt Solen (två arbetslag i grundsärskolan). I grundsärskolan finns det utöver den pedagogiska personalen även personliga assistenter för de elever som har beviljats detta med stöd av Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). De personliga assistenterna ansvarar inte för planering och genomförande av undervisningen.

Det finns en rektor för grundskolan och en för grundsärskolan. Rektorn för

2012-01-30

16 (18)

Dnr 43-2011:1667

grundsärskolan är även biträdande rektor för ett av Jordens arbetslag (förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3) och de elever som går där.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Kjell Gyllenswärd.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Anna Löfström
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).